

Nr 77.

Av herr **Staxäng m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m.*

Den uppräknig med 10 000 kronor av anslaget till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, som jordbruksministern i årets proposition föreslår, är visserligen synnerligen välkommen men dock otillräcklig inför de växande medelsbehoven. Starka skäl tala för att anvisa minst de 60 000 kronor för ändamålet, varom fiskeristyrelsen gjort framställning, därest fonden verkligen skall bli till avsedd nytta.

Redan de ändrade lånebestämmelserna, ehuru fortfarande väl snäva för att bli av utvecklingsfrämjande betydelse, motivera det högre anslaget. Avgörande äro emellertid utvecklingstendenserna inom vårt havsfiske. Den bekymmersamma utfiskningen i Nordsjön, som framtvingat ett internationellt samgående för att freda beståndet, gör det till en tvingande nödvändighet även för våra fiskare att söka kompensation för sålunda reducerade fångstmöjligheter på annat håll. Island, Grönland och Barents hav komma därvid främst i blickfältet.

Våra islandsfiskare fylla en mycket värdefull uppgift i folkhushållet genom att de i icke oväsentlig utsträckning reducera den oundvikliga importen av salt- och kryddsill, och med Barentshavs- och grönlandsfiskarne ha de det gemensamt, att de bidraga till en i hög grad önskvärd spridning av fiskeflottan vid en tidpunkt, då färskfisköverskotten eljest skulle bli ytterligare betungande. De båda sistnämnda grupperna kunna dessutom åberopa det ytterst betydelsefulla faktum, att de i allas samfällda intresse pröva nya utvägar till expansion av vårt havsfiske, där en sådan utvidgning mänskligt att döma ännu står till buds och självfallet också bör utnyttjas från svensk sida.

Det måste anses vara ett intresse av första ordningen, att dessa fångstvattnen och andra lika eller kanske ännu mer avlägsna, som vetenskaparna måhända ge anvisning om, exploateras även av våra fiskare. Däri ligger bl. a. möjlighet för dem att vidmakthålla sin flottas erkänt höga internationella standard i framför allt tekniskt hänseende och i fråga om personell beredskap, med allt vad detta innebär av oskattbara tillgångar för vårt folkhushåll i händelse av exempelvis en ny avspärrning som under det senaste världskriget. För övrigt är det med hänsyn till den allmänna fiskfattigdomen i närmare fiskevatten helt enkelt ofrånkomligt att i allt större utsträckning exploatera fiskrikedomarna exempelvis vid Grönland och i Barents hav.

Det ligger i det allmännas intresse att på olika sätt, inte minst ekonomiskt, stödja dessa avlägsna fisken. Erfarenheten hittills har visat, att ett verksamt stöd från det allmännas sida för upptagande av fiske på avlägsna fiskevatten icke kan uppnås enbart med understödslån, utan att det tarvas även andra hjälpformer. Sådana fiskeexpeditioner tarva dyrbarare utrustning, de innebära också väsentligt större ekonomiska och andra risker än man rimligen kan begära, att någon enskild man numera vågar ikläda sig. Han utför ju något av en banbrytares pionjärinsats, det allmänna bör uppmuntra och främja ett privat initiativ av detta slag, som kan bli av utslagsgivande betydelse för vårt havsfiskes framtida inriktning, och det kan med fog betraktas som en gård av rättvisa, att dessa oförvägna män åtminstone i görligaste mån hållas skadeslösa i händelse av att deras försöksfiske ekonomiskt misslyckas. Om de lyckas, få ju alla nytta av deras mödor och uppoffringar.

Angelägenheten att stödja och uppmuntra fisket vid Grönland och i Barents hav, de närmast aktuella fiskevattnen, gör det gamla kravet om statsgaranti för sådana försöksfisken oavvisligt. Det smärtar en att se, hur exempelvis ett par fiskelag förra säsongen till följd av vidriga väderleksförhållanden gjorde ett klent fiske och ådrogo sig en ekonomisk förlust på mer än 10 000 kronor, som det sedan tog dem flera ordinära nordsjöfiskeresor att hjälpligt reparera. Tyvärr funnos inga medel disponibla, med vilka man kunnat hålla dem skadeslösa för åtminstone tre månaders inkomstbortfall under försöksfisket. Även den svenska grönlandsexpeditionen, som utrustades i fjol på privat risk, blev ett ekonomiskt fiasko, som av brist på garanti i någon form mot förluster av denna storleksordning måhända för lång tid framåt kommer att avskräcka andra svenskar från att våga ett nytt försöksfiske vid Grönland. Och dock äro torsk- och fiskerikedomarna över huvud där en för oss mycket angelägen reserv att utnyttja.

Sett på lång sikt kan denna njugghet från det allmännas sida att åtminstone dela riskerna med försöksfisken komma att bli mycket olycklig till sina verkningar. Man kan särskilt i dessa tider av sjunkande lönsamhet för vårt havsfiske inte begära, att enskilda skola satsa tid, pengar, folk och krafter på ett riskfyllt experiment, som lika väl kan kosta dem månader av förlorad arbetsförtjänst och därtill direkta ekonomiska förluster som skälig lön för mödan. Det ligger lika mycket i allas vårt intresse som i den enskilde fiskarens intresse att nya utvägar prövas för lönsamma fisken, och statsgaranti för försöksfisken skulle förvisso bli av oskattbart värde som sporre till förnyade ansträngningar. Garanti skulle göra pionjärerna mera benägna att taga de med en försöksexpedition förbundna riskerna. Garanti skulle skänka åtminstone någon trygghet, även om den självfallet inte eliminerar alla förlustrisker.

Hur denna statsgaranti lämpligen bör utformas, hur långt staten härvidlag bör sträcka sin ekonomiska medverkan, garantivillkor o. s. v. äro detaljer i frågekomplexet, som böra kunna klarläggas genom en allsidig utredning. Det är så mycket angelägnare, att en sådan utredning inte längre skjutes på framtiden och att närmare preciserade förslag kunna föreläggas redan nästa års riksdag, som utan sådan statsgaranti något försöksfiske av praktisk betydelse näppeligen längre kan tänkas, och detta i sin tur måste betyda, att vi ohjälpligt sacka efter i utvecklingen. Det räcker härvidlag att erinra om de betydande summor Danmark och Norge årligen offra på att främja försöksfiske.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök har också i skrivelse till Kungl. Maj:t (skr. 9/8 1951) hemställt att den vid 1951 års riksdag väckta frågan om utredning rörande statsgaranti för försöksfiske på avlägsna fiskevatten skall upptagas till förnyad prövning.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta *dels* anvisa ett anslag på 60 000 kronor till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, *dels* i skrivelse till regeringen begära skyndsamt utredning av frågan om statsgaranti för försöksfiske.

Stockholm den 19 januari 1952.

Ernst V. Staxäng.

Birger Utbult.

C. O. Carlsson.

Nr 78.

Av herr **Adamsson m. fl.**, *angående lagstiftning om partiell sanering av vissa bostadsområden.*

Bostadssociala utredningen framlade 1947 ett slutbetänkande, som bl. a. innefattade förslag till saneringslagstiftning. Huvudpunkterna i denna del av det ifrågavarande betänkandet voro, att en sanering kunde vara berättigad dels med hänsyn till enskilda byggnaders eller lägenheters bristfälligheter, d. v. s. en byggnadsteknisk sanering, dels av brister i själva stadsplanen, såsom otillfredsställande belysningsförhållanden, dålig tillgång till gemensamhetsinrättningar inkl. lek- och rekreationsområden, av för stor anhopning av boende inom en liten areal eller att bebyggelsen var alltför blandad med störande industrier insprängda i bostadsområdena, d. v. s. en stadsplaneteknisk sanering. Förslaget till saneringslag innebar i huvudsak, att saneringskostnaderna skulle bestridas av en särskild fond, som skulle byggas